Twee akten van notaris Van Rey

Een testament in Maaseik en een lening op land in Elen

De oorspronkelijke registers van Joannes Wilhelmus van Rey geven antwoord op twee open vragen uit het familiedossier. Maria benoemt drie verwanten van moederszijde. Peter van de Bergh komt zes jaar later voor als belender van een akker in het Cruijsveldt.

28 juni 1760 · Testament van Maria Bastiaens

Maria laat land onder Ophoven in drie gelijke delen na aan haar nicht, de weduwe Wentissen in Wurfeld, en aan haar neven Reynder en Matthijs in Ophoven. Zij stelt Elisabetha Luijten aan als universele erfgename. De herroeping van vroegere testamenten vermeldt geen datum of notaris.

Vindplaats XI–142ab, nr. 130. Rijksarchief Hasselt, Houtman 4951, item 2, geschreven bladzijden 361–363. Beeld 320 · Beeld 321

1 juni 1766 · Lening met een akker in Elen als onderpand

Jan Lucas en zijn vrouw Thijsken Seelissen, inwoners van Elen, lenen 150 gulden. Zij geven een halve bunder akkerland als onderpand. Bij de ene grens noemt de notaris Peter van de Bergh, bij de andere de kerkfabriek van Elen. Peters woonplaats, echtgenote en ouders staan er niet bij.

Vindplaats XII–183a, nr. 56. Rijksarchief Hasselt, Houtman 4952, item 3, geschreven bladzijden 98–99. Beeld 436 · Beeld 437

Gevolg voor de kwartierstaat

BEWEZEN zijn Maria’s bepalingen en Peters vermelding als belender. **NOG TE CONTROLEREN** zijn de identiteit van Maria met de testatrice uit 1722 en die van Peter met een van de bekende naamgenoten. De Maaseikse dopeling van 1 januari 1693 blijft een **KANDIDAAT** voor de echtgenoot van Anna Wolters.

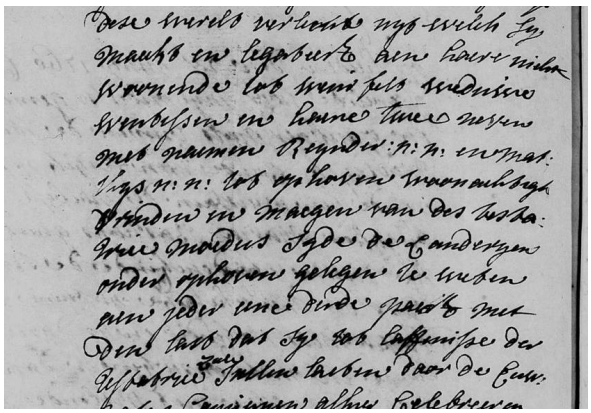
De vier volledige aktebeelden staan op blz. 5–8. De filmkaarten op blz. 9 verbinden de beelden met de twee registers. Alle verwijzingen gebruiken FamilySearch-film 1462285, DGS 009052410, behalve waar het oudere testament van Craens apart is vermeld.

Maria’s familie van moederszijde

De minuut begint rechts op beeld 320. De datum en het nummer staan bovenaan. Maria wordt aangeduid als geestelijke dochter. Volgens het slot is de akte in Maaseik verleden, in het huis van de testatrice.

De landerijen onder Ophoven

Maria noemt haar nicht als weduwe in Wurfeld (handschrift Wurfelt). De index geeft de familienaam van haar overleden man als Wentissen. Voor de beide neven in Ophoven schrijft de notaris de voornamen Reynder en Matthijs, elk gevolgd door N.N. Hun achternamen en de voornaam van de weduwe ontbreken. De verwantschapswoorden volgen de akte. De precieze graad en de tussenliggende ouders blijven open.

Beeld 321 links, blz. 362. De notaris schrijft “moeders syde” en “aen ieder een derde part”. Bij het legaat horen missen door de plaatselijke kapucijnen en betaling van de achterstallige schattingen.

Andere begunstigden en getuigen

Elisabetha Luijten krijgt onder meer Maria’s woonhuis en wordt benoemd tot universele erfgename vanwege de diensten die zij Maria bewees en nog zou bewijzen. Zij moet de schulden en de begrafeniskosten betalen. De akte geeft haar geen familiebetrekking.

Jan Luijten staat als schuldenaar bij een rentebrief van 200 gulden, die aan het klooster Sion wordt vermaakt. **Thomas Beulmans** krijgt kwijtschelding onder de voorwaarde dat hij en zijn kinderen voor Maria’s ziel bidden.

Adriaen Binjé (indexvorm Adrian Binjé) en **Jan Sanders** treden op als getuigen. De slotformule herroept alle eerdere testamenten. Noch de datum 15 mei 1722, noch de namen Peter, Geertruijd of Erlindis staan in deze beschikking.

Begin van het testament · Legaten, herroeping en slot

Peter aan de grens van het Cruijsveldt

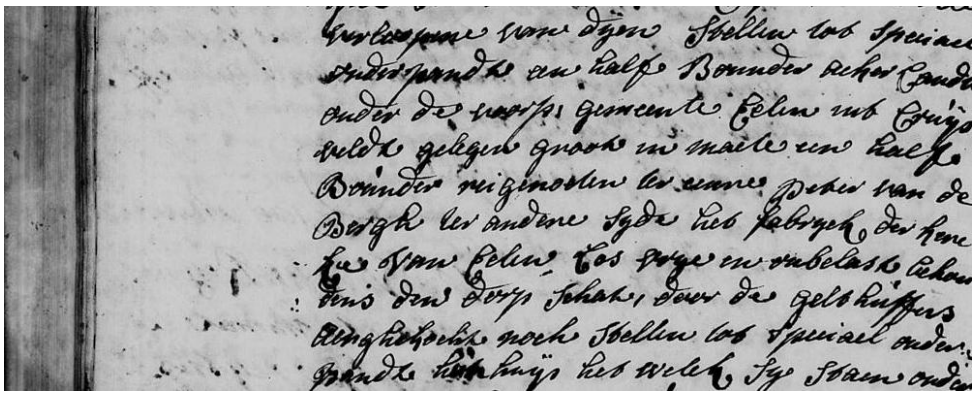
De lening begint op de onderste helft van de rechterbladzijde van beeld 436. De datum is voluit als de eerste dag van juni 1766 geschreven. Beeld 437 links bevat het vervolg en de ondertekening.

Wie leende het geld?

Jan Lucas en zijn huisvrouw Thijsken Seelissen, inwoners van Elen, erkennen een kapitaal van 150 gulden Maaseiker courant te hebben opgenomen. Aan de kant van de geldgever wordt het ambt van Sint-Eligius van de stad Maaseik genoemd.

Waar lag het onderpand?

Het echtpaar verbindt een halve bunder akkerland in het Cruijsveldt onder Elen. De notaris geeft beide belendingen op. Aan één zijde staat, over een regelgrens heen, “Peter van de / Bergh”. Aan de andere zijde ligt het land van de kerkfabriek van Elen, de instelling die kerkelijke goederen beheerde.

Beeld 437 links, blz. 99. Bij Peter staat “van de Bergh”. De eerder geraadpleegde personenindex heeft “VAN DE BERG Peter”. Beide schrijfwijzen zijn als bronvorm bewaard.

Welke personen waren aanwezig?

De notaris noteert dat de akte ten huize van Mathijs Abrahams werd verleden. Nicolaes Voeghels en Amelia Abrahams zijn de getuigen. De slotregels geven de handmerken van Jan Lucas, Thijsken Seelissen en Amelia Abrahams. Peters naam staat uitsluitend in de grensbeschrijving.

Wat kan deze vermelding bewijzen?

De naam is verbonden aan aangrenzende grond. De akte geeft Peter geen woonplaats, leeftijd of familierelatie en vermeldt geen persoonlijke verschijning van hem. Een belending alleen dateert zijn overlijden evenmin. Voor identificatie zijn bijvoorbeeld een verwervings- of opvolgingsakte voor dit perceel en overeenkomende belendingen relevant.

Begin van de lening · Perceelgrenzen, getuigen en slot

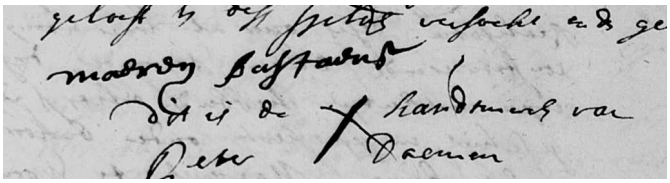
De vergelijking met 1722

In het testament van 15 mei 1722 voor Hermannus Craens krijgen Peter en Geertruijd ieder 50 gulden. Maria noemt hen kinderen van haar oom Peter en tante Erlindis. Zie nr. 237, fol. 230v–232r, familiepassage op fol. 231r, filmgroep 009003915, beelden 911–912. Eerder dossier met de originele beelden

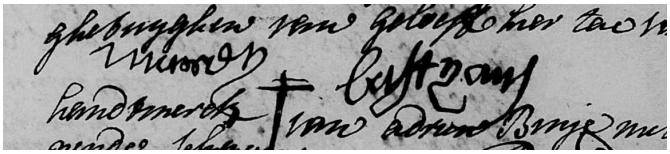
In 1760 ontbreekt die familieclausule. Het nieuwe testament herroept in algemene termen alle eerdere beschikkingen. Alleen als beide testamenten door dezelfde vrouw zijn gemaakt, kan die herroeping ook de beschikking van 1722 treffen. Geen van beide akten bewijst een uitbetaling van de legaten uit 1722.

De naam onder de twee testamenten

1722 · Craens, beeld 912

1760 · Van Rey, beeld 321

Op beide slotbladen staat Maria’s naam boven de handmerken van de getuigen. De uitsneden zijn afzonderlijk vergroot. Ze maken een handschriftvergelijking mogelijk. Een identificatie van beide vrouwen vergt aanvullend bewijs. Slotblad 1722 · Slotblad 1760

Wat de dossieraanvulling vastlegt

De index en de zoeknotities van 7 november legden de twee akten en de waarschijnlijke film al vast. Nu zijn ook de twee registernummers, de vier beeldnummers, de moederlijke verwantschap en Peters rol op de originele bladen gecontroleerd. De weduwe Wentissen uit 1760 kan op de beschikbare gegevens nog niet worden vereenzelvigd met Margriet Engelen, gehuwd met Jan Wenthuijsen, uit het dossier van 1722.

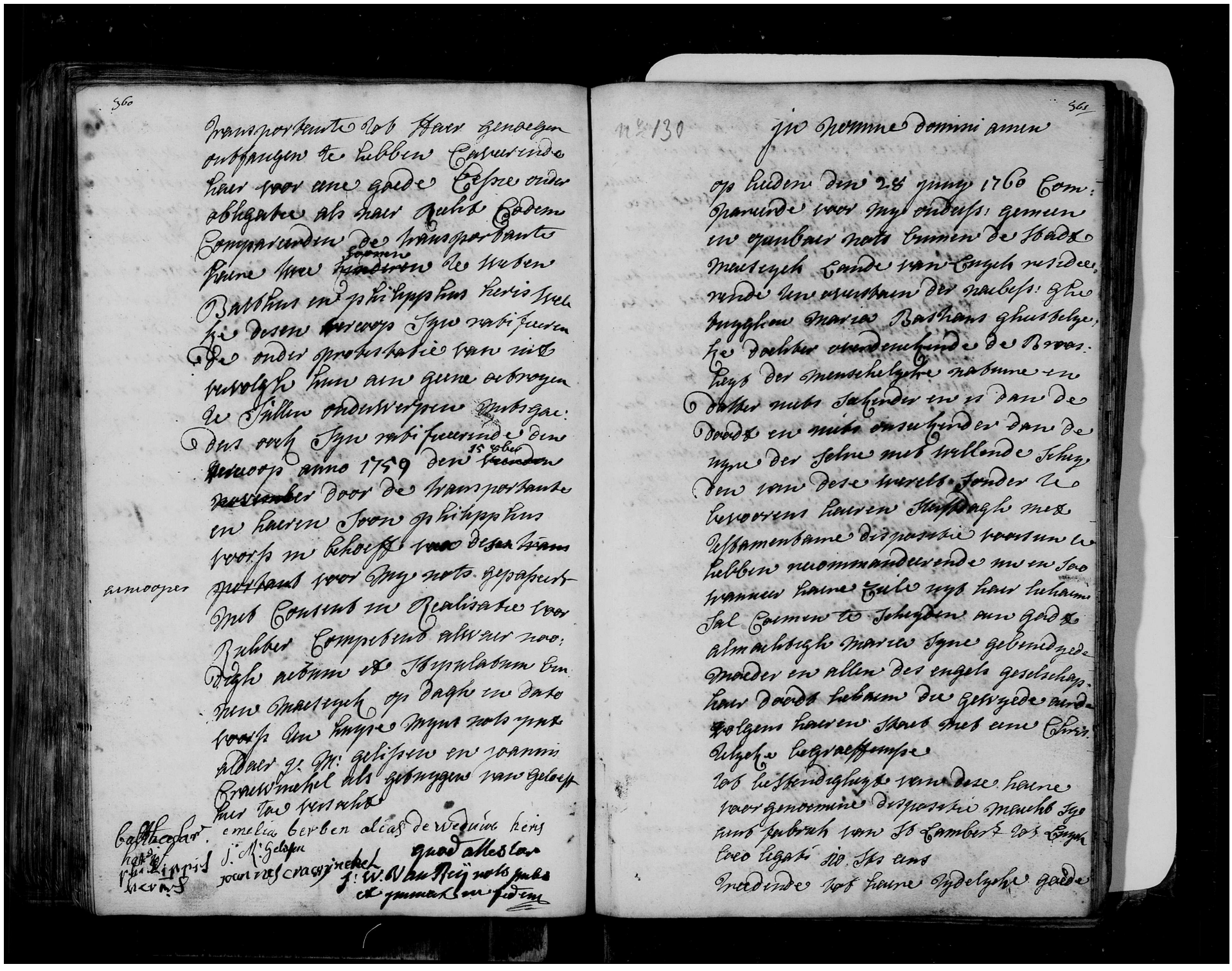
Ook de Elense Petrus die in 1725 is gedoopt, diens vader (volgens het eerdere dossier overleden in 1747) en Peter van den Bergh van Kessel bij Goch × Anna Wolters blijven afzonderlijke profielen. De twee onderzochte akten voegen geen bewezen verwantschap tussen hen toe.

Inventaris, index en eerdere dossierstukken

AGATHA · Oud Notariaat Limburg, Blok 1, inventaris 730 · Notarissenoverzicht Rijksarchief Hasselt · FamilySearch-catalogus 620111 · Documentatiecentrum Maaseik, naamindex · M. Vandenbosch, Maaseiker notarissen, p. 211–212 · Dossierconcordantie van 7 november · Eerdere film- en Houtmancontrole · Familieboekartikel met de akten van 1720 en 1722

Testament van Maria Bastiaens

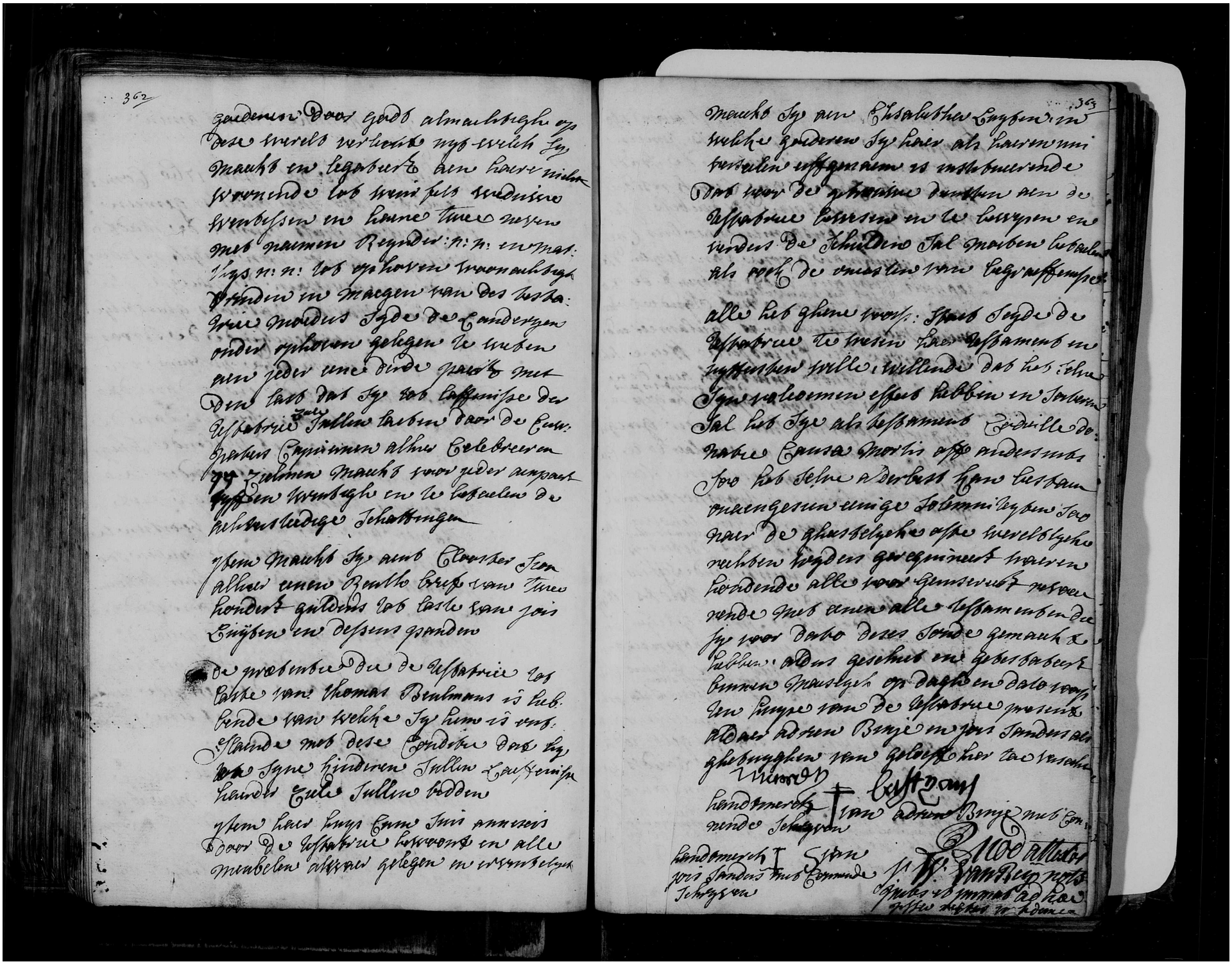
Rechts op blz. 361 begint nr. 130. Links eindigt de voorgaande akte.

Rijksarchief Hasselt · Register 4951, item 2 · Film 1462285 · DGS 009052410 · Open beeld 320

Testament van Maria Bastiaens

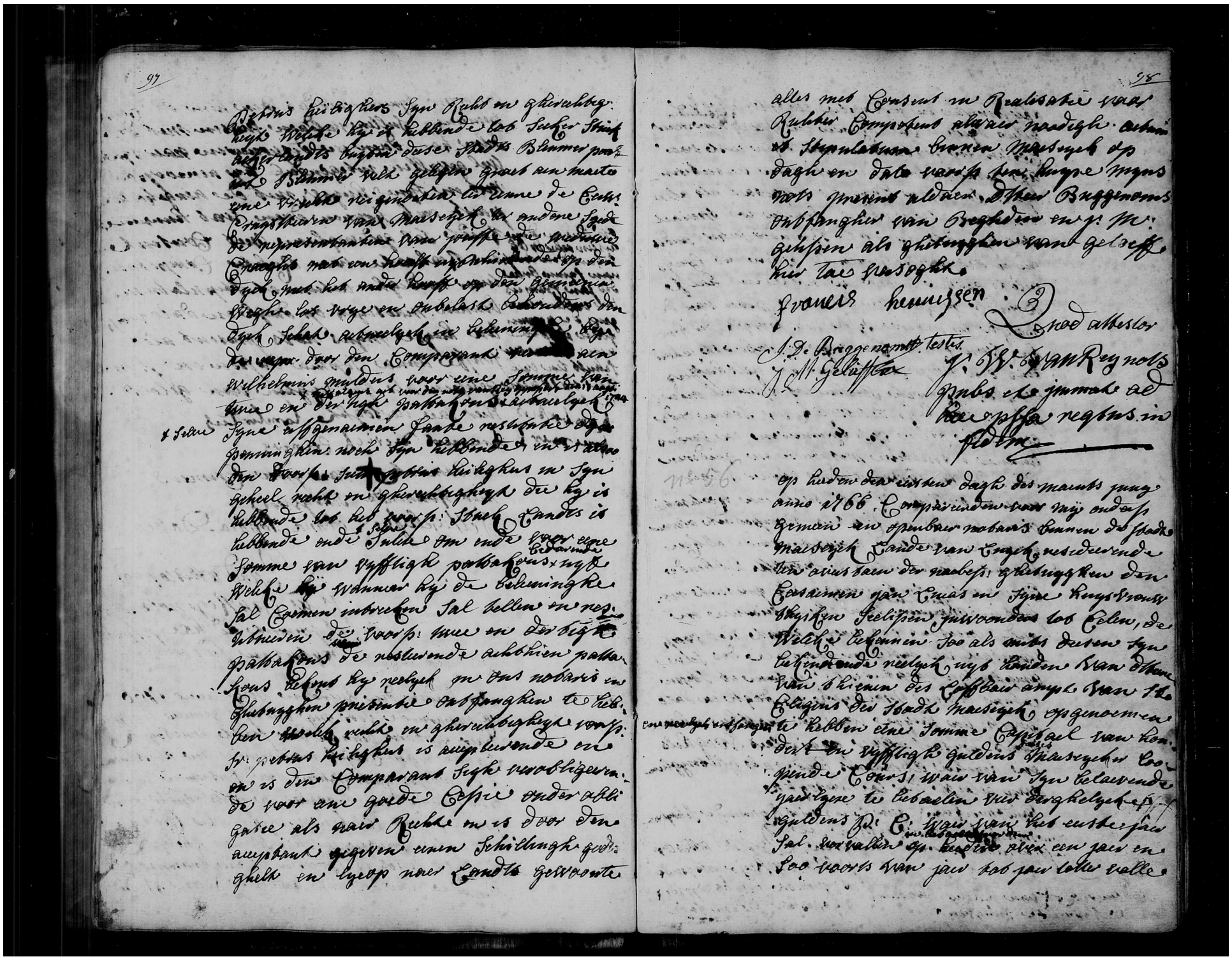
Blz. 362–363. Links de verwanten en hun legaten, rechts de erfgename, herroeping en ondertekening.

Rijksarchief Hasselt · Register 4951, item 2 · Film 1462285 · DGS 009052410 · Open beeld 321

Lening van Jan Lucas en Thijsken Seelissen

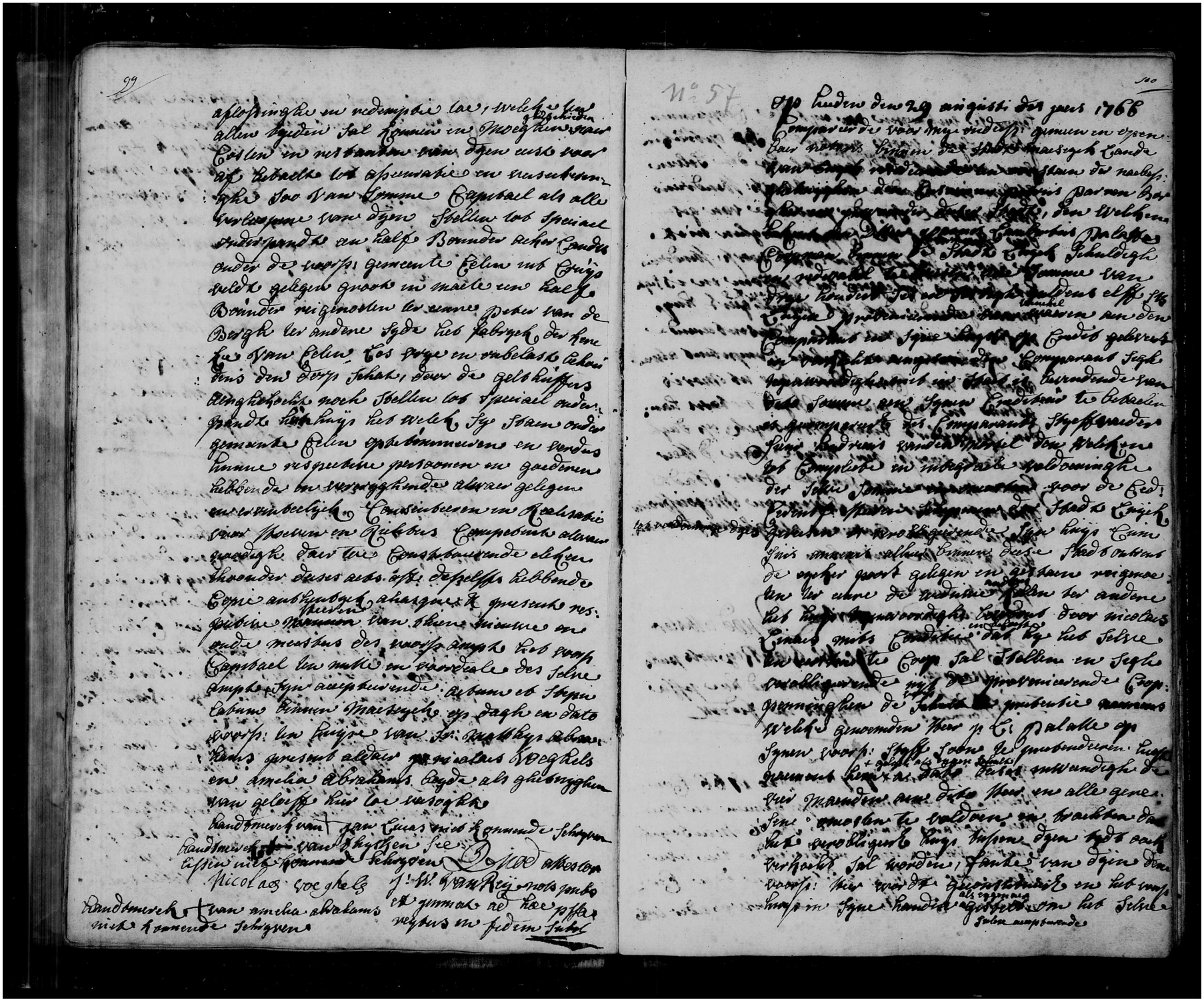
Rechts op blz. 98 begint nr. 56 onder de voorgaande akte.

Rijksarchief Hasselt · Register 4952, item 3 · Film 1462285 · DGS 009052410 · Open beeld 436

Lening van Jan Lucas en Thijsken Seelissen

Links op blz. 99 staan de perceelgrenzen en het slot. Rechts begint een volgende akte.

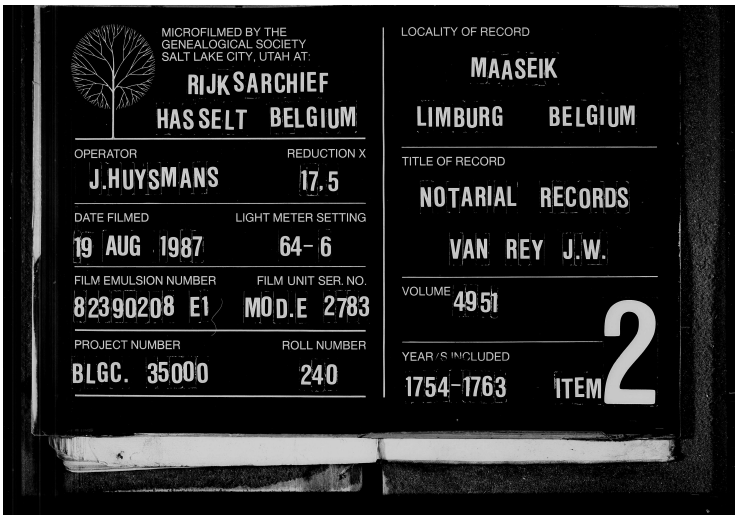

Rijksarchief Hasselt · Register 4952, item 3 · Film 1462285 · DGS 009052410 · Open beeld 437

De titelkaarten van de microfilm

De filmkaarten noemen het Rijksarchief Hasselt, Maaseik en J.W. Van Rey. Het opnamenummer in de digitale reeks is onafhankelijk van het geschreven blad- en aktenummer.

Register 4951 · Item 2 · 1754–1763

Open de titelkaart op beeld 137

Register 4952 · Item 3 · 1763–1772

Open de titelkaart op beeld 386

De eindkaart van register 4951 staat direct vóór de titelkaart van register 4952. Eindkaart op beeld 385. De zeven gedownloade JPG-bestanden zijn ook als bijlagen in deze PDF opgenomen.